

➤ FRA PRESIDENTEN

De aller sykeste i kommunen trenger trygge helsetjenester, og en vilje til innsats og investering. Det bør bekymre flere enn meg at sykehjemmene slett ikke er rustet til å gjøre legearbeidet for de aller sykeste pasientene i kommunen sikkert og godt.

Sykehjemsjournalene setter sikkerheten på spill

Det blir flere gamle mennesker i kommunene, de er sykere og bruker flere medisiner. Noen av de sykeste pasientene bor på sykehjemmene. De som jobber der balanserer hver dag i livets ytterkant mellom knappe ressurser og høye krav til kvalitet. Det bør bekymre flere enn meg at sykehjemmene slett ikke er rustet til å gjøre legearbeidet for disse aller sykeste pasientene i kommunen sikkert og godt.

Kommunehelsetjenesten behandler flere og mer kompliserte lidelser. Helseministeren lanserte i høst en tiltakspakke for bedre eldreomsorg på Høyres kommunalkonferanse. Målet er økt trygghet og kvalitet i eldreomsorgen. Vi hører om middagsserverting og hjemmebesøk, behov for legemiddelgjennomgang og velferdsteknologi. Dette er vel og bra, men vi må i det minste sørge for at den viktigste teknologien i sykehjemmene tåler dagens lys, nemlig pasientjournalene.

I sykehus har man undersøkt når legemiddelskader oppstår. Feil oppstår når helsepersonell ikke har oversikt. Da skjer det at legen forskriver feil legemiddel, uheldige kombinasjoner eller feil dose. Manglende oversikt fører også til at personellet utleverer feil tabletter, eller feil dose og ikke følger opp pasienten slik man skal. Allerede på begynnelsen av 2000-tallet pekte sykehjemslegene på store mangler ved journalsystemene i sykehjem. Kritisk informasjon drukner i en salig blanding av dagligdagse nedtegnelser, administrative vedtak og innkommende post.

Hvordan kan dette være mulig? Disse journalsystemene ble opprinnelig laget for kommunal saksbehandling, og er helt andre systemer enn de som brukes på fastlegekontorene og i sykehus. De ble senere utvidet for å ivareta behovet for en fullverdig pasientjournal, men dette har vært venstrehåndsarbeid. Medisinsk kompetanse ble knapt brukt i utviklingen, og det gjør disse EPJ-systemene lite egnet som medisinske journaler. De har en rekke mangler som gjør medisinsk behandling risikofylt; Det er vanskelig å finne fram i kronologisk journal og søkefunksjonen finnes ikke. Det er vanskelig å holde oversikt over, og følge opp, svar på forespørsler og undersøkelser.

Statens helsetilsyn oversendte allerede i 2009 en bekymring til Helse- og omsorgsdepartementet etter å ha påvist store mangler ved journalsystemene. I september 2014 kom rapporten «Elektronisk pasientjournal i omsorgstjenesten. Status, utfordringer og behov». Konklusjonen var at journalsystemene ikke er tilstrekkelig tilrettelagt med funksjonalitet for medisinsk faglig oppfølging av pasienter. Det ble anbefalt å nedsette et hurtigarbeidende utvalg for å se på behov for videreutvikling av systemene.

Utvalget leverte sin rapport i august 2016 med klare anbefalinger for forbedring. Men finansieringen mangler for å komme videre. I en sektor med totalbudsjett på 120 milliarder finner man ikke finansiering på 10 millioner, dvs. under 0,1 promille av budsjettet, til kanskje det viktigste pasientsikkerhetstiltaket ved sykehjemmene.

For ett år siden skrev jeg at de aller sykeste i kommunen ikke trenger utvalg og utredninger, men trygge helsetjenester, og en vilje til innsats og investering. Når ministeren svarer i Stortinget at dette må vente på neste månelanding, da er ikke viljen stor nok.

Marit Hermansen
marit.hermansen@legeforeningen.no
president